

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για το νομοσχέδιο

«Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019»

Παρόντες:

Γεώργιος Γεωργίου, πρόεδρος

Ανδρέας Πασιουρίδης

Δημήτρης Δημητρίου

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου

Κώστας Κωνσταντίνου

Πανίκος Λεωνίδου

Άριστος Δαμιανού

Κωστής Ευσταθίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε έξι συνεδρίες της, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στις 22 Ιανουαρίου, 5 Φεβρουαρίου, 5, 17 και 26 Μαρτίου, καθώς και στις 7 Απριλίου 2021. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής η Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ο γενικός διευθυντής και εκπρόσωποι του ίδιου υπουργείου, ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, εκπρόσωποι της Υπηρεσίας Αφερεγγυότητας του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας και η Αρχιπρωτοκολλητής.

Σημειώνεται ότι κατά τη συζήτηση του υπό αναφορά νομοσχεδίου παρευρέθηκαν σε ορισμένες συνεδρίες της επιτροπής το μέλος της επιτροπής κ. Ευανθία Σάββα και οι βουλευτές κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, Μιχάλης Γιωργάλλας και Γιώργος Περδίκης.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Δικαστηρίων Νόμου, ώστε στη δικαιοδοσία επαρχιακού δικαστηρίου να υπαχθεί νέα ειδική δικαιοδοσία εκδίκασης διαφορών που προκύπτουν από ή σε σχέση με πιστωτικές διευκολύνσεις ή αξιόγραφα.

Ειδικότερα, με το υπό αναφορά νομοσχέδιο στη μορφή που αυτό αρχικά είχε κατατεθεί στη Βουλή σκοπούνται τα ακόλουθα:

1. Η δημιουργία ειδικής δικαιοδοσίας στο πλαίσιο της δικαιοδοσίας του επαρχιακού δικαστηρίου στην οποία θα υπάγονται υποθέσεις σχετικά με:
 - α. διαφορές που προκύπτουν από πιστωτικές διευκολύνσεις μεταξύ δανειολήπτη και πιστωτή,
 - β. την πώληση ενυπόθηκου ακινήτου το οποίο αποτελεί εξασφάλιση πιστωτικής διευκόλυνσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Μέρους VIA του περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκείσεως Ακινήτων Νόμου,
 - γ. τα αξιόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων που αποκτήθηκαν τη χρονική περίοδο μεταξύ 2008 μέχρι και τον Μάρτιο του 2013.
2. Η παροχή αρμοδιότητας στον πρόεδρο του επαρχιακού δικαστηρίου να ορίζει, σύμφωνα με τις διατάξεις του βασικού νόμου, τους δικαστές της ειδικής αυτής δικαιοδοσίας.
3. Η παροχή αρμοδιότητας σε δικαστή της εν λόγω ειδικής δικαιοδοσίας να εκδικάζει τις πιο πάνω υποθέσεις, να ακούει και να αποφασίζει σε οποιαδήποτε αγωγή και για οποιαδήποτε αίτηση ή έφεση κατά αποφάσεως του διευθυντή Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ανεξαρτήτως του ποσού της επίδικης διαφοράς και της αξίας του ακινήτου.
4. Η ολοκλήρωση της εξέτασης των πιο πάνω αιτήσεων και εφέσεων και η έκδοση δικαστικής απόφασης εντός εύλογου χρονικού διαστήματος.

Σημειώνεται ότι κατά την πρώτη συνεδρία της επιτροπής η Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ενημέρωσε την επιτροπή ότι στο εν λόγω στάδιο βρισκόταν υπό εξέλιξη αναθεώρηση του κειμένου του υπό αναφορά νομοσχεδίου, σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών, το οποίο και ακολούθως υπέβαλε στην επιτροπή.

Σύμφωνα με τα όσα ανέφερε ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως ενώπιον της επιτροπής, με το αναθεωρημένο κείμενο του νομοσχεδίου:

1. διευρύνεται το εύρος των διαφορών τις οποίες θα επιλαμβάνεται το δικαστήριο, ώστε να περιλαμβάνει οποιαδήποτε διαφορά που αφορά σε πιστωτική διευκόλυνση,
2. διευρύνεται ο ορισμός του όρου «Δανειολήπτης», ώστε να περιλαμβάνει τον εγγυητή και τον ενυπόθηκο οφειλέτη με τη διευκρίνιση ότι οι ρυθμίσεις αυτές ισχύουν, όταν τα εν λόγω άτομα ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες που θα καθορίζονται με σχετική απόφαση και διάταγμα του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, τα οποία θα εκδίδονται με βάση τις διατάξεις του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου,
3. διευρύνεται ο ορισμός του όρου «Πιστωτής», ώστε να περιλαμβάνει μη πιστωτικό ίδρυμα,
4. θεσπίζεται η υποχρέωση εκπαίδευσης των δικαστών που θα επιλαμβάνονται υποθέσεων που θα εμπíπτουν στην εν λόγω ειδική δικαιοδοσία,
5. καθορίζεται ότι οι υποθέσεις που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω ειδικής δικαιοδοσίας θα εκδικάζονται εντός εύλογου χρόνου.

Στο στάδιο της μελέτης του νομοσχεδίου η επιτροπή τόνισε την ανάγκη για ταχεία εκδίκαση των υποθέσεων που αφορούν σε χρηματοπιστωτικές διευκολύνσεις. Παράλληλα, τα μέλη της επιτροπής εξέφρασαν προβληματισμούς και επιφυλάξεις για επιμέρους πρόνοιες του νομοσχεδίου και ειδικότερα για τα ακόλουθα:

1. Η πρόνοια βάσει της οποίας η εκδίκαση των αγωγών που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής της προτεινόμενης τροποποίησης θα ολοκληρώνεται «εντός εύλογου χρόνου» θέτει γενικό και αόριστο χρονοδιάγραμμα, που ενδεχομένως να μην εξυπηρετεί την ανάγκη για ταχεία εκδίκαση των υποθέσεων αυτών.

2. Το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νομοθετικού πλαισίου περιορίζεται σε πρόσωπα που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες όπως αυτές καθορίζονται σε σχετική απόφαση και διάταγμα του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, που εκδίδονται με βάση τις διατάξεις του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου, με αποτέλεσμα μεγάλος αριθμός προσώπων να μη δύναται να επωφεληθεί από τις νέες ρυθμίσεις που προτείνονται και να τύχει της επιδιωκόμενης με αυτές προστασίας.
3. Οι ρυθμίσεις που προτείνονται δεν περιλαμβάνουν την αναστολή της διαδικασίας εκποίησης ενυπόθηκου ακινήτου με την έκδοση προσωρινού απαγορευτικού διατάγματος αναστολής της εν λόγω διαδικασίας σε περιπτώσεις που δεν έχουν ολοκληρωθεί οι δικαστικές διαδικασίες και δεν έχει εκδοθεί απόφαση.

Η εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, σχολιάζοντας τους πιο πάνω προβληματισμούς και επιφυλάξεις, ανέφερε ότι το ζήτημα του καθορισμού συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος για την ολοκλήρωση της εκδίκασης αγωγών και της έκδοσης σχετικής απόφασης εξετάστηκε στο στάδιο της ετοιμασίας του νομοσχεδίου και κρίθηκε ότι τυχόν συμπερίληψη οποιουδήποτε χρονοδιαγράμματος θα δημιουργούσε ζήτημα αντισυνταγματικότητας λόγω παραβίασης της αρχής της διάκρισης των εξουσιών.

Περαιτέρω, ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας επισήμανε ότι σκοπός του νομοσχεδίου είναι η επιτάχυνση των δικαστικών διαδικασιών και η γρήγορη έκδοση αποφάσεων για τις υπό αναφορά υποθέσεις και όχι η δυνατότητα αναστολής της διαδικασίας εκποίησης, η οποία ρυθμίζεται από άλλες νομοθεσίες.

Αναφορικά με τις επιφυλάξεις και τους προβληματισμούς που τέθηκαν, μέλη της επιτροπής επιφυλάχθηκαν να υποβάλουν σχετικές τροπολογίες στο στάδιο της συζήτησης του θέματος στην ολομέλεια του σώματος.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του σώματος.

Σημειώνεται ότι, σε περίπτωση ψήφισης του νομοσχεδίου σε νόμο, θα τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021».

20 Απριλίου 2021

Αρ. Φακ.: 23.01.060.030-2019

ΝΠ/ΧΧ